

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 78.790 van 17 februari 1999

A. 72.835/VI-14.684

In zake : **SALAMA** Brigitte,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Philippe LEVERT, advocaat,
Clementinalaan 3
1190 Brussel,

tegen :

de Belgische Staat,
vertegenwoordigd door de Minister
van Kleine en Middelgrote
Ondernemingen.

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 23 december 1996 ingediende verzoekschrift, waarbij Brigitte SALAMA de nietigverklaring vordert van de beslissing van de Commissie voor vrijstelling van bijdragen d.d. 22 april 1996, die op 31 oktober 1996 ter kennis is gebracht, waarbij deze weigert haar vrij te stellen van de voorlopige kwartaalbijdragen voor de periode van het vierde kwartaal van het jaar 1989 tot het vierde kwartaal van het jaar 1992;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van Mevr. DEBROUX, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 3 september 1998 waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 26 januari 1999, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 10 februari 1999;

Gehoord het verslag van de heer LEWALLE, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. GERKENS, loco Mr. LEVERT, die voor verzoekster verschijnt, en van Mr. J.-M. VAN der MERSCH, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het andersluidend advies van Mevr. DEBROUX, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

1. Bij arrest nr. 50.699 van 14 december 1994, uitgesproken ingevolge beroep van verzoekster, zijn de volgende beslissingen vernietigd omdat ze niet steunden op feitelijke gegevens die deze beslissingen voldoende wettigden :

- de beslissing die op 14 december 1992 genomen is door de eerste kamer van de Commissie voor vrijstelling van bijdragen waarbij deze weigert verzoekster vrij te stellen van de bijdragen voor het sociaal statuut der zelfstandigen, wat betreft de voorlopige kwartaalbijdragen voor de jaren 1989-1992 (beslissing nr. 175.112, aansluitingsnr. 008/00/64071);
- de beslissing die op 14 december 1992 genomen is door de eerste kamer van de Commissie voor vrijstelling van bijdragen, waarbij deze weigert verzoekster vrij te stellen van de bijzondere bijdragen voor het sociaal statuut der zelfstandigen, wat betreft de voorlopige kwartaalbijdragen voor de jaren 1989-1992 (beslissing nr. 175.112, aansluitingsnr. 008/00/6407/2166263);

2. Als gevolg van dit arrest heeft het RISVZ het IGRSZ - ASSUBEL gemeld dat op grond van de gegevens van het dossier afgezien kon worden van de vermeerderingen van 1 oktober 1989 tot 31 december 1990, dat wil zeggen een bedrag van 24.428 frank.

3. Op 20 maart 1996 is verzoekster verzocht om vóór de Commissie voor vrijstelling van bijdragen te verschijnen op de zitting van 22 april 1996. De raadsman van verzoekster heeft op die zitting een memorie ingediend.

Op 31 oktober 1996 is de volgende weigeringsbeslissing ter kennis van verzoekster gebracht :

" (...)

Gezien de beslissingen van de Commissie voor vrijstelling van bijdragen d.d. 14-11-1992;

Gelet op het arrest dat op 14-11-1994 gewezen is door de Raad van State, waarbij de beslissingen van de Commissie vernietigd zijn;

Opnieuw uitspraak doende;

Gehoord Mr. LEVERT die bevestigt dat de vordering beperkt is tot de bijdragen die verschuldigd zijn voor het vierde kwartaal van 1989 en voor het jaar 1990;

Overwegende dat de Raad van State oordeelt dat de vroegere beslissingen van de Commissie niet steunen op enig feit dat deze beslissingen voldoende wettigt en dat het dossier inzonderheid geen enkel gegeven bevat met betrekking tot het jaar 1992, dat wil zeggen met betrekking tot de inkomsten en de lasten van verzoekster en haar echtgenoot;

Overwegende dat thans uit het dossier blijkt dat de inkomsten van verzoekster 210.997 frank bedroegen voor het jaar 1991 en 333.240 frank voor het jaar 1993;

Dat de inkomsten van haar echtgenoot 1.706.135 frank bedroegen in 1991, 1.304.932 frank in 1992 en 2.887.834 frank in 1993;

Overwegende dat de Commissie gerechtigd is om zich, voor de beoordeling van de staat van behoefte, te stellen op het tijdstip waarop ze gemachtigd is zich uit te spreken;

Verzoeksters situatie is alsmaar verbeterd sedert ze ingeschreven is bij de balie;

Vrijstelling van bijdragen is geen recht, maar een mogelijkheid waarover de Commissie naar eigen goeddunken oordeelt;

Het begrip zelf van staat van behoefte (of van een situatie die de staat van behoefte benadert) is te vergelijken met een staat van armoede, wat niet de situatie was van verzoekster, zelfs niet in de periode waarvoor een vrijstelling is gevraagd;

Uit de gegevens van het dossier blijkt dat ze zich niet in een situatie bevindt die de toekenning van een vrijstelling wettigt;

Gezien de aanvraag die op 07-12-1990 is ingediend en op 11-12-1990 is ingeschreven;

Gelet op de andere stukken van het dossier;

Overwegende dat de aanvraag betrekking heeft op de volgende voorlopige kwartaalbijdragen : 89/4 tot 90/4;

Aangezien uit de stukken van het dossier blijkt dat verzoekster zich niet in een staat van behoefte bevindt, noch in een situatie die de staat van behoefte benadert;

Gehoord de raadsman van verzoekster die stelt dat de aanvraag beperkt wordt tot het vierde kwartaal van 1989 en het jaar 1990;

BESLUIT :
Vrijstelling geweigerd voor de volgende voorlopige kwartaalbijdragen : 89/4 tot 92/4."

Dat is de beslissing die bij dit beroep bestreden wordt.

Overwegende dat verzoekster een enig middel ontleent "aan schending van het algemene rechtsbeginsel luidens hetwelk iedere administratieve overheid binnen een redelijke termijn uitspraak moet doen, aan schending van de artikelen 17 en 22 van koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, van de bepalingen van het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, aan schending van de artikelen 1 tot 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, aan kennelijke dwaling omtrent de beoordeling, en op zijn minst aan de onduidelijkheid van en de feitelijke en rechterlijke dwaling omtrent de motieven van de handeling, en aan machtsoverschrijding"; dat ze aanvoert dat de bestreden handeling helemaal niet steunt op deugdelijke, afdoende en wettelijk aanvaardbare motieven, maar ten onrechte gegrond is op de inkomsten van de jaren 1990, 1991 en 1993, en zelfs van het jaar 1992, in plaats van die inkomsten in aanmerking te nemen die ofwel op het ogenblik waarop de bijdragen zijn gevorderd, ofwel op het ogenblik waarop de vrijstelling is aangevraagd, aan verzoekster verschuldigd waren; dat ze in een eerste onderdeel aanvoert dat de betrokken motieven onduidelijk zijn, omdat er niet uit blijkt of de inkomsten van het jaar 1991, 1992 of 1993, of nog die van het jaar 1989 of

1990, dan wel de huidige inkomsten van verzoekster door de verwerende partij in aanmerking zijn genomen; dat deze het inderdaad enerzijds heeft over de inkomsten van de jaren 1991 en 1993 en anderzijds over de "situatie van aanvrager zelf tijdens de periode waarvoor de vrijstelling is gevraagd", stelt dat "het dossier geen enkel gegeven bevat met betrekking tot het jaar 1992, dat wil zeggen met betrekking tot de inkomsten en de lasten van verzoekster en haar echtgenoot", waarbij ze toch preciseert dat de inkomsten van haar echtgenoot 1.706.135 frank bedroegen in 1991, 1.304.932 frank in 1992 en 2.887.834 frank in 1993, en dat verzoeksters situatie sedert ze is ingeschreven bij de balie er alleen maar gestadig op vooruitgegaan is; dat ze in een tweede onderdeel aanvoert dat, in de veronderstelling dat het vaststaat dat de verwerende partij zich, toen ze de bestreden beslissing heeft genomen, heeft gebaseerd op haar inkomsten van de jaren 1991 en 1993, en zelfs van het jaar 1992, of op haar huidige inkomsten, ze een situatie in aanmerking zou hebben genomen die geen uitstaans heeft met die waarop de aanvraag om vrijstelling sloeg; deze had immers betrekking op de bijdragen voor het laatste kwartaal van 1989 en het jaar 1990; dat de verwerende partij, toen ze als gevolg van de vernietiging van haar beslissing d.d. 14 december 1992 bij arrest nr. 50.699 van 14 december 1994, uitspraak moest doen over een aanvraag die zes jaar voordien was ingediend, dat wil zeggen na een onredelijk lange termijn, zich, om de staat van behoefte te beoordelen, niet mocht stellen op het ogenblik waarop ze uitspraak deed, maar als referentiepunt de datum moest nemen waarop de bijdragen waren gevorderd of de datum waarop de vrijstelling was aangevraagd; dat ze in een derde onderdeel aanvoert dat, nog steeds in de veronderstelling dat vaststaat dat de verwerende partij zich, toen ze de bestreden beslissing heeft genomen, gebaseerd heeft op de inkomsten van de jaren 1991 en

1993, en zelfs van het jaar 1992, of op verzoeksters huidige inkomsten, ze de bestreden beslissing op onwettige wijze gegrond zou hebben op de som van haar beroepsinkomsten en die van haar echtgenoot; dat in ieder geval, indien aangenomen zou worden - quod non -, dat de staat van behoefte van een gehuwd persoon beoordeeld wordt op basis van de feitelijke gezinsgegevens, zulks ook zou betekenen dat de verwerende partij niet alleen de inkomsten van het gezin, maar ook de verschillende verliezen en lasten van dat gezin in aanmerking moest nemen, wat in het onderhavige geval niet is geschied; dat ze in een vierde onderdeel stelt dat, in de veronderstelling dat de verwerende partij, toen ze de bestreden beslissing heeft genomen, zich gebaseerd heeft op de inkomsten van verzoekster op het ogenblik waarop de aanvraag om vrijstelling van bijdragen is ingediend, dan nog vastgesteld moet worden dat het dossier geen andere gegevens met betrekking tot die inkomsten bevat dan die welke opgegeven zijn door verzoekster zelf, en dat de bestreden beslissing berust op een kennelijke dwaling omtrent de beoordeling doordat erin gesteld wordt dat verzoekster zich niet in een staat van behoefte bevond tijdens de periode waarvoor de vrijstelling is aangevraagd, namelijk in december 1990, terwijl haar bruto-inkomsten 45.000 frank bedroegen in 1989 en 177.290 frank in 1990;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat de bestreden beslissing in overeenstemming is met de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijk motivering van de bestuurshandelingen; dat de eerste vier leden van de beslissing immers de juridische overwegingen vermelden door te verwijzen naar de artikelen 15, 17, 22 en 36 van het genoemde koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967, alsook naar de artikelen 8(8) tot 94bis van het koninklijk besluit

van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967; dat vervolgens de feitelijke overwegingen worden opgegeven, die inzonderheid betrekking hebben op de inkomsten van verzoekster en van haar echtgenoot, zoals die zijn vermeld in het dossier; dat ze bij het beoordelen van de staat van behoefte gebruik heeft gemaakt van de ruime beoordelingsbevoegdheid waarover ze beschikt en rekening heeft gehouden met alle gegevens van de zaak, en geconcludeerd heeft dat verzoekster zich niet in zulk een staat, die als een staat van armoede moet worden beschouwd, bevond en evenmin in een situatie die de staat van behoefte benadert; dat ze zich bij de beoordeling van verzoeksters situatie gebaseerd heeft op de gegevens van het dossier, omdat noch verzoekster, noch haar raadsman, noch de administratie der belastingen haar inlichtingen hadden verstrekt met betrekking tot de inkomsten van 1992; dat ze, vermits ze inzonderheid rekening heeft gehouden met de inkomsten van de jaren 1989 en 1990, zich voor haar uitspraak ook gebaseerd heeft op de situatie zoals die was op het tijdstip waarop de vrijstelling is aangevraagd en waarop de bijdragen waarvoor vrijstelling is aangevraagd verschuldigd waren, maar ze daarnaast ook rekening heeft gehouden met recentere gegevens, zoals ze behoorde te doen; dat er immers logischerwijze van kan worden uitgegaan dat de Commissie voor vrijstelling kan nagaan of een verzoeker op het tijdstip van de zitting in staat is de schuld te betalen die hij heeft ten aanzien van een sociaal verzekeringsfonds voor zelfstandigen; dat de verwerende partij voor het overige aanvoert dat het feit dat ze niet over gegevens voor het jaar 1994 heeft kunnen beschikken, komt doordat, ten onrechte, niemand het nodig heeft geoordeeld haar die te verstrekken; dat ze tot slot stelt dat de motivering van de bestreden handeling deugdelijk is, en haar geen onduidelijkheid kan worden verweten, dat ze noch de artikelen 17 en 22

van het genoemde koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 heeft geschonden, noch een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt, aangezien ze gerechtigd was rekening te houden met de inkomsten van de overige leden van het gezin van verzoekster, en op basis daarvan te beslissen dat het niet juist was dat verzoekster zich in een staat van behoefte bevond;

Overwegende dat verzoekster in haar wederantwoord stelt dat de verwerende partij nalaat nader aan te geven op de inkomsten van welke periode ze zich gebaseerd heeft om de bestreden beslissing te nemen; dat ze niet zomaar de inkomsten van alle jaren waarvoor ze over informatie beschikte zonder enig onderscheid in aanmerking kon nemen, met inbegrip dan nog van de inkomsten van haar echtgenoot van vóór het huwelijk; dat ze, aangezien ze niet de inkomsten van de jaren 1994 en volgende in aanmerking mocht nemen, verzoekster ten onrechte verwijt haar daarover niet te hebben ingelicht; dat de verwerende partij bovendien evenmin de inkomsten van verzoeksters echtgenoot in aanmerking mocht nemen om verzoeksters eigen bijdragen te bepalen, aangezien de bijdragen een uitgesproken persoonlijke aangelegenheid zijn; dat zulks immers afbreuk zou doen aan het systeem van bijdrage in de lasten van het gezin, gegrond op artikel 217, eerste en derde lid, van het Burgerlijk wetboek, dat van openbare orde is; dat ze voorts stelt dat de verwerende partij, bij de beoordeling van de staat van behoefte in het licht van de sociale bijdragen, niet kon steunen op de wetgeving inzake maatschappelijk welzijn en verwijzen naar de staat van behoefte zoals die daarin wordt begrepen, aangezien bij de beoordeling van die staat rekening gehouden moet worden met de inkomsten van de echtgenoot, aangezien deze, krachtens artikel 213 van het Burgerlijk Wetboek, hulp verschuldigd is;

Overwegende dat verzoekster in haar laatste memorie de verwerende partij nadrukkelijk verwijt niet binnen een redelijke termijn uitspraak te hebben gedaan en daaruit afleidt dat die vertraging eraan in de weg stond dat ze de inkomsten in aanmerking nam die verzoekster en haar echtgenoot ontvingen op het tijdstip waarop ze zich uitsprak;

Overwegende dat koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen onder meer het volgende bepaalt :

" Art. 11, § 1. De bijdragen van de onderworpenen worden uitgedrukt, in een percentage van de beroepsinkomsten (...).

§ 2. Onder beroepsinkomsten in de zin van § 1 dienen te worden verstaan de brutoberoepsinkomsten, verminderd met de beroepskosten, en eventueel met de beroepsverliezen, vastgesteld overeenkomstig de wetgeving betreffende de inkomstenbelasting, die de onderworpenen als zelfstandige heeft genoten tijdens de periode dat hij aan dit besluit was onderworpen, vermeerderd volgens de modaliteiten bepaald door de Koning, met het bedrag van de bijdragen bedoeld in de artikelen 12 en 13 van dit besluit.

(...)

De berekening van de voor een bepaald jaar verschuldigde bijdragen geschiedt op basis van de beroepsinkomsten (in de zin van de vorige leden), die betrekking hebben op het aanslagjaar waarvan het jaartal verwijst naar het tweede kalenderjaar dat onmiddellijk datgene voorafgaat waarvoor de bijdragen verschuldigd zijn.

(...)

Art. 17. De zelfstandigen, die zich in staat van behoefte bevinden of in een toestand die de staat van behoefte benadert, kunnen volledige of gedeeltelijke vrijstelling aanvragen van de verschuldigde bijdragen door zich te wenden tot de in artikel 22 voorziene commissie.

(...)

De Koning bepaalt de termijn waarbinnen de aanvragen tot het bekomen van het voordeel van dit artikel, op straffe van verval, moeten worden ingediend. Hij kan voorwaarden en criteria bepalen die het mogelijk maken de staat van behoefte te beoordelen en Hij bepaalt de weerslag van de beslissingen tot vrijstelling op de toekenning van de uitkeringen.

(...)

Art. 22. Er wordt bij het Ministerie van Middenstand een Commissie voor vrijstelling van bijdragen opgericht.

Deze Commissie is ermee belast, zonder mogelijkheid van beroep, te beslissen over de aanvragen tot volledige of gedeeltelijke vrijstelling van bijdragen, ingediend door de in artikel 17 bedoelde onderworpenen.

(...)"

Overwegende dat uit de genoemde bepalingen blijkt dat de bijdragen worden vastgesteld op basis van de inkomsten van welbepaalde aanslagjaren; dat het aan de bijdrageplichtige staat om, in voorkomend geval, bij de Commissie voor vrijstelling een aanvraag in te dienen voor gehele of gedeeltelijke vrijstelling van de aldus vastgestelde bijdragen; dat de Commissie, bij de beoordeling van de staat van behoefte zich alleen maar mag baseren op de situatie van de aanvrager zoals die was tijdens de betrokken aanslagjaren, en niet ten aanzien van hem kan opwerpen dat hij er nadien beter voor is komen te staan, of dat nu te danken is aan zijn eigen inspanningen, dan wel aan die van de echtgenoot of van een derde;

Overwegende dat de Commissie voor vrijstelling van bijdragen zich in het onderhavige geval op 22 april 1996 heeft uitgesproken over een op 5 december 1990 ingediende aanvraag om vrijstelling van de voorlopige kwartaalbijdragen voor de periode van het vierde kwartaal van het jaar 1989 tot het vierde kwartaal van het jaar 1992; dat, wat ook de strekking is

van haar beoordelingsbevoegdheid, ze haar beslissing ten onrechte niet alleen gebaseerd heeft op de situatie waarin verzoekster zelf verkeerde gedurende de aanslagjaren waarvoor de aanvraag is geschied, maar ook op de situatie waarin ze achteraf terecht is gekomen, en zelfs rekening heeft gehouden met de inkomsten van haar echtgenoot van vóór het huwelijk; dat het middel gegrond is;

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt de beslissing van de Commissie voor vrijstelling van bijdragen d.d. 22 april 1996, waarbij deze weigert Brigitte SALAMA vrij te stellen van de voorlopige kwartaalbijdragen voor de periode van het vierde kwartaal van het jaar 1989 tot het vierde kwartaal van het jaar 1992.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 4.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op zeventien februari 1900 negenennegentig door :

de HH. CLOSSET,	kamervoorzitter,
HANSE,	staatsraad,
LEWALLE,	staatsraad,
HARMEL,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

P. HARMEL.

Ch.-L. CLOSSET.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.